

Megjelenik minden vasárnap és csütörtökön.

Szerkesztőség és kiadó-hivatal:

Szabó Albert könyvnyomdáiban Kézdi-Vasárhelytől, hova úgy a lap beltartalmi részét illeti közlemények, mint az előfizetések, hirdetések, nyilvántartási czikkek stb. intézendők.

Nyilvántartási czikkek soronként 10 kr-ért közöltetnek.

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hírlap.

Előfizetési árak:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre 1 évre 8 frt — kr.
Egyes szám ára 6 kr.

Hirdetések díja:

minden egyhasábos garmond-sorért vagy annak térfogatáért 4 krajczár. Hivatalos hirdetések külön árszabály szerint számíttatnak. Ezenkívül minden beiktatásnál 30 krajczár bélyegdíj fizetendő.

Felhívás előfizetésre.

A „Székelyföld“ című politikai, közgazdasági társadalmi és szépirodalmi, hetenként 2-szer megjelenő hírlapra a következő árakkal előfizetést nyitunk:

Egy évre . . . 6 frt — kr.
Fél évre . . . 3 frt — kr.
Negyed évre . . . 1 frt 50 kr.
Külföldre egy évre . . . 8 frt — kr.

Előfizetési pénzek bármely időben elfogadhatók.

Lapunk azon előfizetőit, kik előfizetéseikkel még hátralékban vannak, tisztelettel kérjük azoknak beküldésére.

Kérjük egyúttal t. előfizetőinket, sziveskedjenek előfizetéseiket minél előbb megújítani, hogy lapunk szétküldésében zavar ne forduljon elő.

A „Székelyföld“ kiadó-hivatala.

Zónatarifa az áruforgalomban.

Baross Gábor kereskedelemügyi miniszter a zónarendszert az áruforgalomra is ki akarja terjeszteni, s a reformot már az 1891. évi január 1-én akarja életbe léptetni.

Az új rendszer alapján a magyar királyi államvasutakon való áruforgalmat három zónára osztják fel; az első zóna 1—200 kilométerre, a második a 201-től 400 kilométerig, a harmadik a 400 kilométert meghaladó távolságra terjed ki. Mind a három zónának külön egységes, a mostani átlagos tarifátétnél mintegy 33 százalékkal alacsonyabb tarifátétele lesz.

A „Székelyföld“ tárczája.

A nihilisták áldozata.

Vig novella.

— Németből. —

(Folytatás.)

II.

Anna asszony lépett be.

A mint gazdáját remegve és halotthalványan a pusztás közepette megpillantá, összezecsapta kezét s kezdett torkaszakadtából kiáltani; ezt meghallván Schulze ur, azt hitte, hogy egy nihilista már a szívébe mártotta törét és kezdett hatalmas baritonon hozzá kontrázni.

Miután ez a duett vagy két perczig eltartott volt, némileg magukhoz tértek mindketten, jobban mondva kifogytak a lélekzetből.

— Szent ég! — lihegő Anna, a felborított asztalra és tönkrement étkekre mutatva — hogy történt ez?

— Csitt! — suttogá Schulze — itt vannak-e már?

— Én itt vagyok; azt hiszem, hogy talán csak észrevettem.

— Ki beszél önről? Csak nem akar engem megölni?

Anna hátravonult, termete egészen elfedte az ajtót.

— Itt vannak-e ők, azok az emberek, kik meg akarnak ölni?

Anna ijedten bámult gazdájára.

— Istenem, megőrült! — kiáltá és menekülni akart.

— Az Istenre, maradjon! — kéré a bankár. — Én nem vagyok örült. De hát az a levél! . . . Megtud mindent! De csak nem eresztette be azokat az embereket?

— Miféle emberekről beszél?

— Hiszen hallottam, hogy az elébb csejengett valaki!

— No igen. Ereszsen el, egy ur vár az előszobában.

— Egy ur az előszobában? Minő vigyázatlanság?

— Nagyon kellemes külseje van.

— Annál rosszabb a belseje. Hol van ő? Mit akar?

— Ha azt akarja, hogy feleljek, úgy ereszsen szabadon; hiszen akkora körmei vannak, akár egy medvének.

— Bár az volnék most! Mondja csak, hogy néz ki?

— A medve? — kérde Anna.

— Asszony, én arról az emberről beszélek, ki az előszobában vár.

— Nos, hát az sokkal finomabb, mint ön, és azt mondá, hogy ő az orosz . . .

— Végem van! ő orosz és már az előszobában!

— De hiszen ő csak a lakást akarja megtekinteni; a háztulajdonos küldte ide, miután ön megönsül és kiköltözik.

Kereskedelmi és mezőgazdasági körökben nagy érdeklődéssel néznek a terv megvalósítása elé. Azt még nem tudni, hogy a budapest-brucki viszonylat alacsony egységtételeit a budapest-fiumei viszonylatra is kiterjesztik-e.

A reform megvalósítása után a refakciák s egyéb szállítási kedvezmények meg fognak szünni, de a kereskedelmi miniszter fenntartja magának a jogot arra, hogy szükség esetén további refakciákat is engedélyezhessen, mert nem akarja magát megfosztani annak a lehetőségétől, hogy ott, a hol általános gazdasági vagy ideiglenes helyi érdekek kívánatosak, nagyobb tarifakedvezményeket is alkalmazhasson.

Előrelátható, hogy a reformba az állami kezelésben levő magánvasutakat is bevonják, valamint azokat is, melyek tarifaugyi tekintetben a kormány befolyása alatt állnak.

Minthogy e reformmal számos igen fontos forgalmi politikai és gazdasági kérdés merül fel, nagyon kívánatos, hogy a nyilvánosság minél előbb részletekkel is megismertessék.

A pártkörökből. Mind a három országgyűlési párt klubjában szerdán délután értekezlet volt. A kormány párt értekezletére nagy számmal gyűltek össze a párt tagjai. A miniszterek is teljes számmal jelen voltak. Szapáry gróf kormányelnök melegen üdvözölte a párt tagjait s reményét fejezte ki, hogy az egyetértés közöttük s a bizalom a kormány iránt, melyekre a napirendre kerülő

— Ez csak ürügy.

— Hogyan? Hát ön nem nőszül? ön csak azért bocsát el engem, hogy . . . ?

— Ön már megint nem ért engem, — mondá panaszos hangon Schulze, felemelvén és zsebre dugván azt a végzettjeljes iratot. — Zárja el az ajtókat, mert ha ez az ember orosz, akkor bizonyosan életemre tör.

— De . . .

— Ön még haboz, midőn életéről van szó? — rimázkodék a bankár — zárja be az ajtókat; oh, ne hagyjon el, kedves Anna, e veszedelmes pillanatban.

— Ugy-e, most ne hagyjam el, de azért négy hét múlva már mehetek?

— Anna! ön kegyetlen boszút áll rajtam. Az Istenre, legyen nagylelkű, mutassa meg, mire képes egy berlini gazdaasszony! Mutassa meg, hogy csak az ön holttestén át vezet hozzám az út!

— Köszönöm szépen! — viszonzá Anna — de ezt az urat mégis csak be kell vezetnem a lakásba; csak nem utasíthatjuk el. Azt sem mondhatom, hogy ön nincs itthon, mert hallotta a hangját.

— Kinyitom az ablakot és kiáltok segítségért! — dadogá Schulze.

— És ha az az ur egyebet nem akar, mint a lakást megnézni, akkor nevetségessé teszi magát és belekerül az újságba.

— Az újságba? ez gyalázat volna! De az orosz! Istenem! ha tudnám! No jó; vezesse be, összedem magamat és — — elrejtőzködöm.

nagyonfontosságn kérdések megoldása céljából feltétlenül szükség van, továbbra is változatlanul fenn fog maradni. A kormány viszont — tette hozzá — minden igyekezetével rajta lesz, hogy hű maradjon kifejtett programjához s a párt elveihöz. Ily értelemben kérte a párt támogatását. — A mérsékelt ellenzék d. u. 6 órakor tartotta első értekezletét. Az értekezlet voltaképpen nem volt egyéb, mint tüntetés Apponyi és a párt rendületlen összetartása mellett. Az elnök az értekezletet megnyitván, Apponyi Albert gróf szólalt fel. A párt feladatairól beszélve, további kitartásra buzdította annak tagjait. Végül a párt egy küldöttséget bízott meg, mely az aradi 13 vértanú emléksobrára le fogja tenni a mérsékelt ellenzék koszoruját. — Rendkívüli érdeklődés mellett folyt le a függetlenségi és 48-as párt értekezlete. A kör négy kis szobájában hetvennégy ember szorongott és vitakozott. Ez az érdeklődés könnyen megmagyarázható, ha arra a vizályra gondolunk, mely a nyár folyamán ütötte fel fejét a pártban az Ugron Gábor fellépése következtében. A mi előre látható volt, a pártszakadás bekövetkezett. Ugy Irányi, mint Ugron határozati javaslatot terjesztettek elő a párt álláspontjára nézve. Az értekezlet az Irányi javaslatát fogadta el nagy többséggel s ennek következtében Ugron és társai (Bartha, Hoitsy, Györfly) kiléptek — nem a pártból, de a pártkörből. Ugron többi hívei csütörtökön léptek ki a körből. Az Ugronnal együtt kilépett országgyűlési képviselők külön klubot alakítottak „48-as kör” elnevezés alatt, melynek elnöke Ugron Gábor.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház október 1-én tartott megnyitó ülésére majdnem az összes képviselők megjelentek. Nyugodt hangulat csak a szabadelvűpárt pad-soraiban volt, míg a bizonytalanság a mérsékelt-körnél és az egymás iránti harag a szélsőknél az ülés alatt kifejezésre jutott.

Az elnöki jelentések után Szapáry gróf miniszterelnök tetszéssel fogadott beszédében jelentette be a munka-programot. A holnapi ülésen előterjesztetik a költségvetés, zárszámadás és még más törvényjavaslatok. Az ülések azután október 27-ig elnapoltatnak, hogy a pénzügyi, közigazgatási, közgazdasági és igazságügyi bizottságok akadálytalanul működhessenek.

Végül interpellációk következtek, még pedig Gullner a német levelezés ügyében; Abrányi Kornél az egri ügyben; Ugron Gábor a Székelyhidra a miniszterelnöktől a kabinetirodához küldött ál-

litolag német nyelvű távirat ügyében interpelláltak. Az interpellációkra a miniszterelnök később megadja a választ.

A képviselőháznak október 2-án sűrűn látogatott, nagyérdemű ülése volt. Az ülés elején Szilágyi Dezső terjesztett be igazságügyi törvényjavaslatot, majd Szapáry miniszterelnök adta be az 1889. évi zárszámadást, ezenkívül még három előterjesztést, mire Wekerle pénzügyminiszter mutatta be a jövő évi költségvetést kitűnő sikerű beszéd kíséretében, melyet az egész ház kezdettől végig nagy figyelemmel, feszült érdeklődéssel, gyakori zajos helyeslésekkel, végül pedig tartós éljenzéssel kísért.

A pénzügyminiszter előbb a budget főbb eredményeit ismertette az egyes miniszteri tárczákat illetőleg, ezeken végig menve, nagyobb előirányzati tételeit ismertette és pedig előbb a kiadásokat, azután a bevételeket és mikor aztán ezek előterjesztése után hangsúlyozta, hogy eme budget által minden téren nagyobb arányú és sikeresebb munkálkodás van lehetővé téve, hogy a rendes kezelésben több mint husz milliónyi, az egész költségvetés 4040 frt fölösleggel záródik be, örömrivalgó éljenzés tört ki a ház minden padjáról. Wekerle meleg hangon emlékezett meg akkor arról is, hogy a pénzügyi eredmény egyebek közt a nemzet nagylelkű áldozatkészsége által volt elérhető. De most már az így elért egyensúly fentartása kell hogy képezze mindnyájunk feladatát. Az államháztartási egyensúlyra vonatkozólag még azt a fontos nyilatkozatot is tette, hogy ez egyensúly a közgazdasági és kulturai érdekek hatályos ápolása, az adminisztrációnak korszerű, a magyar állam érdekeinek megfelelő átalakulása nélkül nem tekinthető befejezettnek. Végül egész sorozatát helyezi kilátásba a beterjesztendő törvényjavaslatoknak és alkotásoknak. Ilyen a valuta rendezés, az ev. ref. egyház szegényalapjának nemzeti kulturai okokból szükséges növelése sorsolási kölcsön útján, a bányatörvényjavaslat, tisztviselők illetményeinek rendezése, melyre vonatkozólag az 1892. évi költségvetéssel egy időleges intézkedést helyezett kilátásba.

Az expozé tartós emelkedett hangulatot keltett a házban; a pénzügyminiszterhez sokan siettek gratulálni. Az elsők közt maga Tisza Kálmán is.

Végül Helfy tett röviden indítványt az iránt, bizassék meg a ház elnöke azzal, hogy az aradi vértanúk emléksobrára a ház nevében koszorút tétessen. Ezen indítványt, mint mely Helfy előterjesztése szerint kegyeletes történeti emlékre vonatkozik, Szapáry miniszterelnök azon kijelentése mellett, hogy a kegyeletes tény ellen, ha az

minden politikai vonatkozás nélkül történik, nem támaszt nehézséget, a ház egyhangulag elfogadta. Ezzel az ülés véget ért.

SZEMLE.

Szerdán reggel néhány percczel kilencz órelőtt érkezett Vilmos német császár Bécsbe. A fogadtatás, melyben ugy Ferencz József, császár és király, mint a bécsiek részesítették, nagyon szíves volt és látszólag jól esett a német császárnak, a ki a pályaudvartól a Burgig való kocsizás alatt is vidáman társalgott uralkodónkkal, többször megszorította kezét s nyájasan fogadta az utcákat ellepő tömeg éljenzéseit. A Burgban Ferencz József király látogatást tett felséges vendégénél, a ki azután elhajtott a német nagykövetséghez, koszorút tett Rudolf trónörökös koporsójára, majd kihajtatott Schönbrunnba, a hová királyunk már előbb kikocsizott. Délben megérkeztek oda a vadászatra meghívott magasrangú vendégek is. A dejeuner dinatoire után elindult a társaság az udvari vasuti vonaton Stájerországba. Hat óra után érkeztek Neuburgba s egy órával később már a műrzségi vadászkastélyban voltak.

Budapesti politikai körökben feltűnést keltett, hogy a német császárnak Bécsbe való megérkezése alkalmával a politikai hatóság csak a helytartó által volt képviselve és a minisztérium részéről a kabinet egyetlen tagja sem jelent meg sem a pályaházban, sem a Hofburgban.

Különfélek.

— Október 6. A Rikán belőli honvéd-egylet, mint minden évben, az idén is gyász-isteniszteletet tart október 6-án a kantai róm. kath. templomban az aradi vértanúk lelki üdvéért. E kegyeletes ünnepélyre minden jó hazafi és honleány tisztelettel meghívatik. Az igazgató-választmány nevében: Varga József városi főjegyző, 1848—49-es hadnagy.

— Pár nap óta városunkban tart előadásokat Kömives Imre daltársulata teljesen üres ház előtt; pedig Kónya Miklós művészi hegedű-játéka és Kömives esinos kopléi megérdemelnék a tömegebb pártfogást.

— Kikeresztelkedés. Érdekes ünnepély folyt le szeptember 28-án Osdola községében. Bergmann Mihály ottani izraelita kereskedő vette fel a keresztiséget. Ugyanazon napon jegyet is váltott szíve választottjával, egy róm. kath. hajadonnal.

A bankár bámulatos gyorsasággal rohant a szomszédszobába, innen a konyhába; itt bebújt egy szekrénybe, melynek kereszteszkái ki voltak szedve és melynek felső részén rács volt.

A gazdaasszony ezalatt kiment az előszobába. Ott egy magas termető, finoman öltözött ur várt reá. Nehány értelmetlen mentegető szó után kinyitá Anna annak a szobának ajtaját, melyből gazdája szerencsésen menekült.

Az idegen, a mint meglátta a feldült asztalt, az étel- és cserépmákat, bocsánatot kért alkalmatlankodásáért. Anna asszony jó szívvvel megadta a bocsánatot. Aztán gyorsan végigjárt a szobákat, végre a konyhába ért.

Schulze ur kebelében hangosan vert a szíve, de azért mégis látni akarta az ő kegyetlen gyilkosát. Felhúzódott tehát a rácsig, hogy kitekinthessen.

Az idegen is ugyanekkor jártatta körül tekintetét, vizsgálódván mindenfelé. Hirtelen megpillant két tüzes szemet a vasrács mögül.

— Ugy látszik, e szekrényben valami állatot tartanak — mondá az idegen.

Schulze urat a félelemmel párosult szégyen kiűzte rejtékéből.

— El innen! — kiáltá csaknem állati hangon — el innen, végrehajtója a leggyalázatosabb ítéletnek; még merészelsz gunyolódni áldozatoddal. Ki adott hatalmat, engem visszavonultságomban háborgatni?

— Uram, — mondá nevetve az idegen — én attachéja vagyok az orosz kö...

— És még beismeri, hogy orosz!

— Én keresek...

— Engem keres, — vágott közbe a bankár — kezembem van az a szerencsétlen ítélet. Esküszöm önnek, uram, én nem vagyok az a keresett Schulze, én sohasem törődtem önökkel, sem terveikkel. De én berlini polgár vagyok, engem megvéd a törvény meg ez a szekrény. Anna, nyissa ki az ablakát és kiáltson segítségért.

— De, uram!

— El innen! Ott font dinamit van nálam, és ha nem távozik, felrobbantom az egész épületet.

— Nem mondtották, hogy itt örült lakik — mondá az idegen és távozott.

Midőn az ajtó becsapódott, Schulze ur is könynyebbülve sohajtott fel.

— Hála az égnek! a csel sikerült; ez a gyilkos nihilista mégis csak feltette az életét.

Betáutorgott a lakszobába; Anna ott feküdt a diványon és zokogott.

— Uram! minő botrányt rögtönzött ön most! — mondá csaknem eszméletlenül.

— Többé nem vagyok biztonságban itt — mondá a bankár; felső kabátja után nyulva.

— Nem vallotta-e be az idegen, hogy az orosz követ-ség tagja? De hová menjek? A rendőrséghez nem mehetek, mert majd csakugyan igaznak tartják, hogy ismerem a nihilisták, vagy a forradalmárokat, vagy a szocziáldemokratákat, vagy hogy is hívják titkaikat. Mit csináljak?

Mint egy örült, úgy futkosott fel s alá a szobában; egyszer csak megáll és felkiált:

— Megvan! Lottikámhoz, kedves Lottikámhoz menekülök! asszonyi csel mindenben tultesz. Lottikám, az én drága jegyesem, megvéd minden baj ellen!

Gyorsan felhuzta téli kabátját, vette kalapját miközben a gazdaasszony úgy tett, mintha aludnék.

— Hála az égnek! elmegy — mondá magában — A kemény hideg talán észre téríti.

Midőn az öltözködéssel már készen volt és arca is szeméig sálba volt burkolva, megszólalt:

— Anna! egyhamar nem látjuk egymást!

— Az Istenért! hova megy? — kérdé Anna színelve, mintha álomból ébredne, — csak nem akar öngyilkos lenni?

— Ellenkezőleg, éppen a halál elől menekülök. Ne aggódjék, ha ma nem térek haza.

— Ugyan hová készül?

— Azt most nem tudja meg, mert az a gyalázatos orosz visszatérhetne és faggathatná out hol-létem felől.

— Ugyan, Schulze ur, még mindig ugyanaz a képzelődés?

— Csitt! későbbben mindent meg fog érteni, most nincs időm magyarázgatni.

Ezzel becsapta maga után az ajtót. Anna sokáig utána nézett és sajnálkozott fölötte.

— Szegény gazdám! mégis csak üldözési mániában szenved. — Így sohajtott fel és kezdé az ételmaradékok felszedni.

(Folyt. köv.)

Ónként értetődik, hogy a mindenható szerelem hódította az új hivat a keresztény vallás számára.

— **Az aradi tizenhárom vértanú szobrának leplezési ünnepélye**, melyre hónapok óta nagyban készülnek az aradiak, rendkívül impozánsnak ígérkezik. Az ünnepély, melyhez hasonló a vértanú városa még nem látott, hétfőn délelőtt, a vértanúk kivégeztetésének 41-ik évfordulóján fog végbemenni a következő programmal: Délelőtt 8 órakor a meghívott vidéki vendégek, az aradi egyesületek, társulatok zászlókkal, valamint azok, kik koszorút tesznek a szoborra, gyülekeznek a városház előtti téren. 9 órakor gyász-istenitisztelet a minorita atyák templomában. E gyász-istenitiszteleten csak azok vehetnek részt, a kiknek belépti jegyük van. A rendezett menet megindul a városházáról a szobor elé, hol az egyesületek, társulatok és küldöttek a rendezők utasításai szerint elfoglalják helyeiket. A gyász-istenitisztelet után a résztvevők a templomból kijövet a Szabadság-térre mennek, hol a dalegyesület gyászdalt énekel. Salacz Gyula kir. tanácsos polgármester megnyitja beszédet tart. A beszéd alatt lehull a lepel s a dalegyesületek a himnuszát éneklék. Zala György átadja a szobrot Salacz Gyula polgármesternek, mint a vértanúszobor-bizottság elnökének. Somló Sándor elszavalja Palágyi Lajos pályanyertes ódáját. Ezután Lukácsy Miklós, az 1848—49-iki honvédek aradi egyesületének elnöke mond beszédet. Ezt követi a szózat és ez alatt elhelyeztetnek a szoborra szánt koszorúk. Délután a vértanúk kivégzési helyén az aradi 1848—49-iki honvédegységek és Arad város ifjúsága rendez ünnepélyt a következő sorrenddel: Gyülekezés délután 3 órakor a városháza előtt, hol az ifjúság rendező bizottsága a menetet rendezi. Indulás harmadfél órakor és kivonulás a kivégzés helyére. Gyászdalt, éneklék a dalegyesületek. Ünnepi beszéd, tartja az aradi honvédegységek nevében Tiszti Lajos választmányi tag. Arad város ifjúsága nevében Barabás Béla dr fog beszédet tartani, mely után eléneklék az „Isten áldd meg a magyart”, mire a menetet visszater a városháza. — A kegyeletes ünnep iránt az érdeklődés oly nagy, hogy az ország minden vidékéről ropant nagy számban jelentkeznek napról napra vendégek. Ott lesz az ünnepélyen Munkácsy Mihály is. A világhírű festő hétfőn reggel érkezik Aradra s fényes fogadásban fog részesülni. Az új városházán pazar fényű lakást rendeztek be számára. — Az ünnepélyen a Rikán belőli honvédegységek szintén küldöttségileg lesz képviselve. A küldöttség tagjai: K. Horváth Ignác h. h. alvezredes, Szász Dani tábornoki őrnagy, S. Gyulay Károly huszár-főhadnagy, Jakabos Agoston tizedes. A küldöttek koszorút visznek a szoborra a következő felirattal: „Az aradi tizenhárom vértanú dicsőségének emlékére.”

— **Kántorválasztás.** Gyergyó-Szentmiklóson az őrm. szert. egyházmegyénel Novák János kántor halálával megüresedett állásra a választás a múlt hó 6-án tartatott és Simonovics Gerő esikszépvi zi őrm. szert. kántor egyhangulag választatott meg, ki is állomását október hó 1-én el is foglalta.

— **A gyergyószentmiklósi szegény tanulókat segélyező egyesület** első társasestélye szeptember hó 27-én volt 20 krajezáros belépti díj mellett. Ez alkalommal az estély meglepetése csakis táncz volt s a közönség igen jól mulatott. A közelebbi társasestély október 4-én tartatik. Rendezik: Ifj. Vákkár Istvánné, ifj. Kálmán Istvánné és Lázár Z. István. Ezenkívül még négy estélyt fog rendezni az egyesület. Ajánljuk a közönség figyelmébe.

— **Az 54-ik templom.** A református püspök a következő két vasárnap három új templomot szentel fel. Ezekkel 54-re emelkedik azon egészen új templomok száma, melyek az igazgatás gondosságából s a hívek áldozatkészségéből az utóbbi 5 esztendőben az erdélyi részekben a református hívők számára s a magyarság nagy hasznára felépültek. A restaurált és renovált templomok száma, melyeken a munka ugyancz idő alatt elvégeztetett, meghaladja a másfél százat. A három új templom, melyek felszentelésének örömdetes kötelessége ezuttal a püspökre hárul, Szászrégen, Abafáján és Körösbányán épült. Most vasárnap (5-én) a két első szenteltetik fel. Reggel az abafái

s délelőtti a szászrégeni. Ez utóbbi igen díszes alkotás. A papi lakja is egészen új. Védasszonya Kemény Kálmán báróné, kr ép oly buzgó volt a munkában, mint a mily kész az anyagi áldozattételben. E kiváló asszonyon kívül Kemény Kálmán báró és Bánffy Zoltán báró járultak sok segélyvel a templom fejlesztéséhez. A harmadik templomot, a körösbányait, a hó második vasárnapján (12-én) szenteli a püspök. A körösbányaiak temploma a forradalom óta romban hever. Akkor dulatott fel. Most alapjából újra épült.

— **A félmillió ténő.** A temesvári törvényszék által hozott újabb vádhatározat jogerőre emelkedett s így a tárgyalást október 27-én okvetlenül megtartják. A vád hatvan, a védők harmincz tanút jelentettek be. A tárgyalás e szerint legalább két hétig fog eltartani. Deschan alispán Maly elnök kérésére újra átengedte a törvényszéknek a megyeház nagytermét. Püspöky védelméről Hellner ügyvéd lemondott, helyette Farkas ügyvéd vállalta el a lottóellenőr védelmét, Püspökynét pedig Eötvös Károly fogja védeni.

— **Az aradi vesztőhely.** Miután az okt. 6-iki tragédiát követő sötét időkből a kivégzési hely megjelölésére gondolni sem lehetett, még a szemtanúk sem tudták később egész pontossággal megjelölni, hol halt martír-halált a kilencz tábornok. Azonban a dolog másképp áll. A kivégzési hely tényleg meg volt jelölve már a forradalmat követő években. A dolog úgy történt, hogy Vass István Damjanich hadtestének egyik századosa, majd aradi, később bégaszabályozási mérnök, 1852-ben mérnöki felosztást végeztet a zsigmondházi határhoz tartozó, az aradi vár és Kis-Szent-Miklós közt elterülő kaszálón. A föld akkori bérloje, Kereszturi Kristóryi László aradi ügyvéd és Vass István elhatározták, hogy akármikép, de megjelölik a kivégzési helyet valami állandó jellel. Miután a mezőn dolgozó mérnököt állandóan kísérte az aradi várak egy katonai kiküldöttje, nagyon nehéz volt ez a feladat. Nehány kapavágással kimélyítették a földet a történelmi helyen. A csekély gödör nem szurt szemet. A „jel” tehát megvolt. Arról is gondoskodva volt, hogy ez a jel állandó maradjon. A Maros abban az időben ezen a helyen évenként kiöntött s a gödröt megtöltötte iszapal. Az állandóan itt alkalmazott mezei csősz ilyenkor a gödröt mindig újból kimélyítette. Az esőzések alkalmával a gödör megtelt vízzel. Ez a darab mosár jelölte meg éveken át a vértanúk sírját. Mikor aztán elkövetkeztek azok az idők is, a mikor meg mérték gyászolni az aradi Golgothát: akkor az öreg Barabás Péter aradi polgár egy 13 águ száraz eperfát tűzött le a kivégzési helyre. De ez még nem volt elég tartós, elég szilárd jel — Pászthy Mihály és Vass István egy három láb magas sírkövet faragtattak a solyomi köbányán s 1869 okt. 5-én felállították azt a kivégzési helyen. Ez az egyszerű faragott kő, melyre „1849 okt. 6.” volt rávésva, állott a zsigmondházi mezőn mindaddig, míg a mostani díszes obeliszket fel nem állították.

— **A kis Erzsébet főhercegnőről** bécsi lapok a következő kedves történetet írják: A kis főhercegnő a múlt vasárnap egy udvarhölgy kíséretében Neu-Erlau közelében egy körhintát pillantott meg, mely körül egész sereg szegényen öltözött gyermek álldogált. A főhercegnő kiszállt a hintából s megkérdezte a gyermekeket, miért nem ülnek fel a körhintára. „Az ám, kisasszony — válaszolt egy kilencz éves leányka — mert nekünk nincs rá pénzünk!” A kis főhercegnő erre néhány szót váltott a körhinta tulajdonosával, mire ez a gyermekeket felszólította, üljenek fel a hintára. Valóságos ostrom alá fogta az apró sereg a körhintát s Erzsébet főhercegnő vidáman nézte a gyermekek mulatságát. Mikor vége volt, átadta a tulajdonosnak a megfelelő összeget s folytatta útját, a gyermekek éljenzésétől kísérvé.

— **Állandó negyedik hid.** A főváros jobb és balpartját egy negyedik hid fogja összekötni. A pénzügyminiszter a kereskedelmi miniszterrel egyetértőleg ez irányban a kellő intézkedéseket már megtette. Mint az Orsz. Ért. írja, a jövő évi költségvetésben ez már kifejezésre is jut.

— **A javított fonográf.** Edison, a hogy Newyorkból jelentik, az utóbbi hónapokban mindig a fonográfján dolgozott, reparálgatott, s most már olyan tökéletessé tette ezt a kis csodagépet, hogy szinte másképp hangzik. Azok, a kik a tavalyi fonográfot látták, az ideire már rá se ismernének, annyira megjavult. Edison most már maga is azt mondja, hogy a fonográf egészen jó, s forgalomba bocsátotta gépeit, s Newyorkban ma már több száz fonográf van használatban. Használják kereskedők levelezésre, gyűlésekre, gyűlésekben jegyzőkönyvvezetésre, újságok pedig tudósítás jegyzésére, tör-

vényszéki tárgyalásokon, üléseken, kongresszusokon. Általában azt hiszik, hogy a fonográf rövid időn tönkre teszi a stenográfot, mert sokkal jobban, megbízhatóbban és olcsóbban stenográfál, mint a gyorsírók.

— **A nihilisták az orosz hadsereghez.** Ismeretes dolog, hogy a nihilista mozgalom az orosz hadsereget, illetve annak tisztikarát sem hagyta érintetlenül. Érdekes adatokat mondott el erre vonatkozólag egy orosz katonatiszt a hadgyakorlatok után a Münchener Neueste Nachrichten varsói levelezőjének. E szerint csak a hadgyakorlatok alatt Róvnóban négy tisztet fogtak el Gurko tábornok hadtestéből, mert több példányát találták náluk egy Genfben megjelent röpiratnak, melynek czíme: Az orosz hadsereg tisztjeihez. A lengyel szociális forradalom pártjának inoziatívájára kiadott röpirat közös eljárásra buzdítja a lengyeleket és oroszokat s csattanója e felhívás az orosz tisztetekhez: „Jöjjetek a jövő háborújának harczterére, mint Oroszország szabad polgárai, az összes népek szabadsága, egyenlősége, testvériségének zászlájával s akkor mi mind jobbunkat nyújtjuk felétek s együtt küzdünk veletek az összes szláv népek szabad szövetségéért.” „A jövő háborújának harcztere” alatt Lengyelországot érti a röpirat. Azután kifejti a röpirat, hogy a mint Oroszország belsőjében minden alá van vetve az abszolutizmusnak, úgy a külügyi politika is nem Oroszország, hanem a Romanov-dinasztia érdekeit szolgálja. — Felhívja végül az orosz tiszteket, hogy mint egykor a dekabristák, mint Szhanov, Rogacev, Stromberg és mások, legyenek harczosaiv az orosz szabadságnak.

— **A csók különböző hatása.** Egy angol turista a következőkben foglalja össze erre vonatkozó tapasztalatait: Ha egy nantucketi szilaj ifjú csókot akar rabolni, a fiatal leány így szól: „Vitorlázz el”, különben viharral tépem szét a főtörőladát! A bostoni leányok meg se mukkannak, míg meg nem csókolják, ekkor azonban felháborodnak és komoly arccsal mondják: „Ugy gondolom, szégyelli magát!” Alabamában a fiatal ember csókot lop a leánytól, ez így felel: „Azt hiszem, most rám került a sor!” és úgy üti pofon, hogy még egy hét múlva is cseng a füle. Ha Louisianában csókolja a csinos legény imádottját ajkon, úgy ez elpirul és — semmit se szól.

— **Köszönetnyilvánítás.** Id. Jancsó Mózesné született Szabó Amália és fiverei Szabó Dénes, Gyula, Lajos és Albert, ref. egyházközségünk hívei, édes anyjuk elhunytá alkalmával 100 fti alapítványt tettek le egyházunk felügyelete alá, a tulságosan dívatba vett koszorúk megváltása czimén, néhai szülei Szabó Dániel és Turóczi Teréz s fivérük ifj. Szabó Dániel emlékére, azon kikötéssel, hogy az alapítvány kamatai évenként az év első napján osztassanak ki a ref. felekezethez tartozó kézdívasárhelyi házi szegények között. Egyházközségünk közgyűlése folyó évi szeptember 28-án tartott tanácskozása alkalmával a szegények nyomorának enyhítésére tett s vallásos buzgóságról tanuskodó emlékalapítványt készséggel elfogadta és annak megőrzésére és az alapítás szellemében való kelésére utasította az egyházközség előljáróságát; az alapítványtevőknek követésre méltó szép tettükről jegyzőkönyvileg mondott köszönetet, melyet nyilvánosságra hozni a közgyűlés határozatából kedves kötelességnek tartjuk. Kézdí-Vásárhelyt, 1890. október 2-án. Baló László egyház. főgondnok, Makai Dániel, jegyző.

— **Köszönetnyilvánítás.** Mindazok, kik boldogult fiam Császár Dávid végtestületére megjelentek s ezáltal családóm iránt részvétüket fejezték ki, fogadják hóró köszönetemet nyilvánítását. Kézdí-Vásárhely, 1890. október 3-án. Császár Lukács.

Piaczi árak

Kézdí-Vásárhelyt, október 2-án.

Buza (tisztá)	hektóliterenkint 5 frt 50 kr
„ (elegy)	— frt — kr
Rozs (tisztá)	3 frt 60 kr
Rozs (elegy)	— frt — kr
Arpa (tisztá)	3 frt 40 kr
Arpa (elegy)	— frt — kr
Zab	2 frt 40 kr
Törökbuza	4 frt 80 kr
Kása (köles)	8 frt — kr
„ (árpa)	24 frt — kr
Borsó	6 frt — kr
Lencse	8 frt — kr
Fuszulyka	6 frt — kr
Pityóka (legszebb)	1 frt — kr
Marhahus	kilogr.-kint — frt 32 kr
Disznóhus	— frt 48 kr
Juh-hus	— frt 28 kr
Szalonna	— frt 70 kr
Faggyu (nyers)	— frt 20 kr

Felölös szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

Ifj. Dobay János.

Hirdetések.

Sz. 3919/1890.

polg.

Hirdetmény.

A Petőfalva községben gyakorolt italmériés jogért megállapított kártalanítási összegre vonatkozólag az 1889. évi 45896. számú igazságügyminiszteri rendelet 9. és 10. §-aihoz képest az egyezség megkísérlésére s az igények tárgyalására határidőül **1890. évi november hó 12-ének d. e. 8 órájára** a királyi törvényszékhez Vajna Dénes kir. törvénybíró hivatal szobájába kitűzetett. Mely határidőre a közbirtokosság tagjai, még pedig azok is, a kiknek az idéző végzés külön nem kézbesítettik, figyelemzetéssel az elmaradásnak az idézett rendeletben megállapított következményeire, ezennel idéztetnek.

A kézdivásárhelyi kir. törvényszék 1890. évi szeptember hó 16 án tartott üléséből.

Ponori Sándor,
elnök.

Bocskor Kálmán,
jegyző.

Newyorki Germania

életbiztosító társaság

alapítottatott 1860-ik évben.

Biztosítási állag 1889.

év végén

M. 226.319,585.

Tiszta vagyon

63 010,357.

Európában elhelyezett tőkék

5.864,622.

Kiváló előnyös díjtáblázatok és biztosítási módzatok.

Magyarországi vezérképviselőség

Budapecsten, VI. Gyár-utca 13.

A legnépszerűbb és a leg-
elterjedtebb
magyar napilap.

X-ik évfolyam.

A legnépszerűbb és a leg-
elterjedtebb
magyar napilap.

BUDAPESTI HIRLAP.

Szerkesztők és laptulajdonosok:

Csukási József és Rákosi Jenő.

A „Budapesti Hírlap“-nak a hazai művelt olvasóközönség vetette meg alapját. A lap eleitől fogva megértette a magyar közönség szellemét, minden pártérdek mellőzésével küzdött nemzetünk- és fajunkért, ez egyetlen jelszóval: **magyar-ság!** Viszont az ország legkiválóbb intelligenciája is azonosította magát a lappal, fölkarolva azt oly módon, mely páratlan a magyar újságírás történetében. A hazai sajtóban máig a legfinnyesebb eredményt a „Budapesti Hírlap“ érte el; legnépszerűbb, legelterjedtebb lapja az országnak.

A „Budapesti Hírlap“ politikai cikkeinek iránya, mint eddig, ugy ezentul is mindenkor nemzeti és a pártérdekektől független. **Politikai hírei** széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkesztik. Magyarország politikai és közléte felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. „Budapesti Hírlap“ távirati tudósításai manap már teljesen egy fokon állanak a világsajtó legjobban szervezett hírszolgálatával. A „Budapesti Hírlap“ **Tárcza-rovata** a lapnak egyik erőssége és mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. **A napirovatokat** kitünő zsurnalisták szerkesztik s e helyi értesítés ismert legügyesebb tudósítókra van bízva. **Rendőrségi és törvényszéki rovatai** külön-külön szerkesztői a főváros sötét eseményeit is mindig oly hangon tárgyalják, hogy a „Budapesti Hírlap“ helyet foglalhat minden család asztalán. **A közzgazdasági rovatban** a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozásra szükséges. **A regényesarnokban** csak kiváló írók legújabb műveit közli.

Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvány-nyal eszközölhetők következő czim alatt: **A „Budapesti Hírlap“ kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.**

2-3

Magyar királyi államvasutak.

Keleti vonal.

M e n e t r e n d.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

PREDEAL—NAGY-VÁRAD.

Érvényes 1890. június hó 1-től.

Allo m á s o k	Vegyes vonat	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat	Allo m á s o k	Vegyes vona?	Sze- mély- vonat	Gyors- vonat
Predeal (vendéglő)	(érk.)			Kis-Kapus (vendéglő, elágazás N.-Sze- ben felé)	(érk.)	3.13	
Brassó (vendéglő)	(ind.)	4.—	10.32		(ind.)	10.42	3.18
Botfalva	(érk.)	4.44	11.04	Tövis (vendéglő, elágazás Arad felé) . .	(érk.)	12.23	4.36
Földvár	(ind.)	5.04	11.18		(ind.)	1.23	5.06
Mogyorós		5.10	11.30	Nagy-Enyed		1.50	5.24
Apáca		5.40	11.45	Kocsárd (vendéglő, elágazás Maros-Vá- sárhely felé)	(érk.)	2.36	5.57
Kőpecz		5.47	11.51		(ind.)	2.46	6.08
Ágostonfalva		6.06	12.06	Gyéres (elágazás Torda felé)	(érk.)	3.23	6.36
Alsó-Rákos		6.35	12.27		(ind.)	3.33	6.42
Homoród		6.54	12.39	Kolozsvár (vendéglő)	(érk.)	5.28	8.10
Kacsa		7.17	12.56		(ind.)	6.05	8.30
Bene		7.39	1.12	Nagy-Várad (vendéglő)	(érk.)	10.41	12.41
Erked		8.11	1.34		(ind.)	11.06	1.09
Héjasfalva (elágazás Sz.-Udvarhely felé)	(érk.)	8.38	1.49	Budapest	(érk.)	6.35	8.15
Segesvár (vendéglő)	(ind.)	8.47	1.59				7.15
Medgyes	(ind.)	10.40	2.59				

Brassóból Bukarest felé a vegyes vonat indul délelőtt 9 óra 48 perczkor; gyorsvonat délután 2 óra 23 perczkor.

Héjasfalva—székelyudvarhelyi vasút.

Héjasfalva	indul délelőtt 12.—	Székely-Udvarhely	indul délután 2.45
Székely-Keresztur	12.31	Bögöz	3.15
Nagy-Galambfalva	1.05	Nagy-Galambfalva	3.41
Bögöz	1.21	Székely-Keresztur	4.18
Székely-Udvarhely	érkezik reggel 1.50	Héjasfalva	érkezik este 4.50

Nyomatott Szabó Albertnél Kézdi-Vásárhelyt.